

El 22 d'octubre de 1926, el rei Alfons XIII va concedir a Benicarló el títol de Ciutat, en reconeixement al desenvolupament de la seua indústria, agricultura i comerç, i la seua laboriositat i cultura. L'Ajuntament va rebre, a més, el tractament d'Il·lustríssim.

El títol de ciutat deia així: «Volent donar una prova de la meua reial estima a la Vila de Benicarló, província de Castelló, pel desenvolupament de la seua indústria, agricultura i comerç i per la seua laboriositat i cultura, li concedeixo el títol de Ciutat i al seu Ajuntament el tractament d'Il·lustríssim.»

El 14 de juny de 1236, el Rei Jaume I va concedir la seua carta d'identitat a una alqueria mora anomenada Beni Gazlum, que aleshores pertanyia als dominis de Peníscola. En el document figura Fernando Pérez Pina com a procurador, que estableix els límits de la localitat: la mar per l'orient; la bassa de Foze, dins del Tossal dels Figueres, pel sud; el lloc on desemboquen les aigües de Càlig en temps de pluja per l'occident, i el riu Sec.

En l'actualitat la Carta Poble es conserva en l'Arxiu Històric Nacional, secció Ordres Militars, en el manuscrit conegut com a Llibre de poblacions de Montesa. D'entre les concedides al Maestrat, la de Benicarló és la tercera en antiguitat, després de les de Càlig i Cervera.

Amb aquests actes, l'Ajuntament de Benicarló vol commemorar dues efemèrides fonamentals de la nostra història: els 100 anys de la concessió del títol de Ciutat i els 790 anys de la Carta Poble. Us convidem a compartir-les i a celebrar junts el passat, el present i el futur de Benicarló.

100 ANYS DE CIUTAT, 790 ANYS D'HISTÒRIA

BENICARLÓ CELEBRA EL TÍTOL DE CIUTAT (1926) I LA CARTA POBLA (1236)

ACTES COMMEMORATIUS

CONFERÈNCIES: BENICARLÓ, DE L'ALQUERIA A LA CIUTAT

Dissabte 24 d'octubre

“Any 1926, Benicarló ciutat per segona vegada en la seua història” / Joan Ferré Querol

Sala de conferències del MucBe - 11:30 h

A continuació projecció del vídeo-documental *Benicarló un segle enrere*, una emotiva visió del Benicarló de fa cent anys, creada a partir d'una animació amb intel·ligència artificial.

Presenta: Enric Moya Marzá

Organitza: Associació ABRIL

Divendres 30 d'octubre

«Les muralles de Benicarló» / Arturo Zaragoza Catalán

Sala de conferències del MucBe - 19:00 h

Arturo Zaragoza és doctor arquitecte. Té una llarga experiència com a professional, com a inspector de monuments i com a docent. És autor de nombroses publicacions sobre arquitectura, escultura i història de la construcció. Cal assenyalar com a obres de referència els seus llibres *Arquitectura gòtica valenciana o Una arquitectura gòtica mediterrània*. Ha comissariat exposicions i dirigit seminaris i congressos. És acadèmic de número de la Real Academia de Bellas Artes de San Carlos de València i acadèmic de la Real Academia de San Fernando de Madrid.

Divendres 6 de novembre

«Noms incorporats a la terra. La topomínima de Benicarló» / Abel Soler

Sala de conferències del MucBe - 19:00 h

Abel Soler és doctor en Història Medieval i en Filologia Catalana. En la seua tesi de 2016 sobre la Cort Napolitana d'Alfons el Magnànim, atribuí l'autoria del *Curial e Güelfa* al gran camarlenc Enyego d'Àvalos. Ha publicat articles en nombroses revistes científiques i compta amb estudis sobre Joanot Martorell i el Tirant, i amb una biografia de Joan Rois de Corella publicada per l'Acadèmia Valenciana de la Llengua. Els darrers anys ha participat en la transcripció de les Corts Valencianes medievals per encàrrec de les mateixes Corts. A nivell professional, és emprenedor en el camp de la divulgació històrica i cultural, cosa que l'ha consagrat com a autor de desenes de llibres sobre geografia, història, patrimoni artístic, etnografia i recursos turístics de municipis valencians: des de Morella o Domenyo fins a Ibi o Calp. Un dels seus darrers llibres és *Els noms dels pobles valencians. Origen i significat* (2023).

Divendres 13 de novembre

«De la carta puebla al final de la Orden de Montesa: el devenir histórico de Benicarló durante el régimen señorial» / Javier Hernández Ruano

Sala de conferències del MucBe - 19:00 h

Javier Hernández és doctor en Història per la Universitat de València (2004), amb una tesi doctoral titulada *Justicia y Sociedad en la Orden de Montesa, siglos XVI y XVII*. Ha participat en diversos projectes d'investigació de la Universitat de València i és autor de sis llibres i de nombrosos articles acadèmics centrats en la justícia, els moriscos i la guerra moderna al Maestrat. Així mateix, ha participat en diversos congressos i activitats de caràcter científic i acadèmic. És membre del Centre d'Estudis del Maestrat i, actualment, exerceix la docència a l'Institut Josep Vilaplana de Vinaròs.

Dijous 19

«Un segle de vida a Benicarló, 1901-2000».

Magatzem de la Mar-20.15h

Presentació del llibre *Un segle de vida a Benicarló, 1901-2000* amb els autors Gregorio Segarra, Juanjo Cornelles, Jos Ganzenmüller i l'editor Ramón París d'Onada Edicions.

Divendres 20 de novembre

«L'atorgament del títol de Ciutat: el Benicarló del segle XX» / Adolf Sanmartín Besalduch

Sala de conferències del MucBe - 19:00 h

Adolf Sanmartín és historiador, escriptor i docent. És llicenciat en Geografia i Història per la Universitat de Barcelona i doctor en Geografia i Història per la Universitat de València. La seua trajectòria investigadora s'ha centrat especialment en la història contemporània de les comarques del nord valencià.

Entre les seues publicacions destaquen treballs dedicats a Sant Mateu, Traiguera, Benicarló i Vinaròs, així com els els llibres *Empresarios, políticos y sindicalistas, La pugna por el poder en el Benicarló de la II República o Tráfico marítimo i dinámica vitivinícola al Vinaròs del segle XIX*. Ha desenvolupat també una llarga trajectòria docent en ensenyament secundari i a la UNED, combinant la investigació històrica amb la divulgació i l'estudi de la història local i comarcal.

ACTIVITATS

25 d'octubre

Campament medieval: La Carta Pobla de Benicarló. Any 1236

Jardins del MucBe

10:30 h Apertura del campament del s. XIII als jardins del MucBe amb participació de recreadors històrics i demostracions d'oficis medievals. Els visitants podran aprendre, observar i manipular amb l'ajuda dels recreadors i recreadores històrics.

11:00 h La Carta Pobla de Benicarló. Recreació històrica i taller d'*scriptorium*. Com i qui va escriure la Carta Pobla de Benicarló. Als jardins del MucBe

12:00 h Colors de l'edat mitjana. Concert a càrrec del grup AXABEBA. Jardins del MUCBE

Grup de referència en el panorama espanyol de la música medieval, Axabebe ha portat el seu inconfusible concepte sonor de la música en l'edat mitjana per bona part de la nostra geografia i països europeus. En aquest recital, ofereixen la seua particular versió sobre l'àmplia paleta de colors que el període medieval ens va llegar, recreant i adaptant el repertori a la formació i instrumentació del grup. La varietat de gèneres exposada llança una idea global i heterogènia de l'arc de Sant Martí poeticomusical medieval, davant la impossibilitat de recollir en un sol treball quatre segles de música i poesia a Europa.

12:00 h «La guerra medieval». Taller de soft-combat familiar. Taller familiar al carrer de la Pau (davant del MucBe)

13:30 h «Guerra i conquesta». Xarrada i demostració sobre armes, armadures i combat als. XIII

14:30 h Clausura del campament.